

Zpráva z akce

Exkurze za projekty Programu rozvoje venkova 2014–2020 na Slovensko a do Maďarska

Exkurze za projekty Programu rozvoje venkova 2014–2020 na Slovensko a do Maďarska proběhla 27. až 29. června 2022 ve spolupráci s partnerem – MAS Staroměstsko, z.s. Akce se zúčastnilo 36 osob. Jednalo se o zástupce z řad MAS, představitele samospráv, zemědělce, partnery CSV a další zájemce z Olomouckého i Zlínského kraje. Autobus vyrazil v pondělí 27. června v 6 hodin z Uherského Hradiště a další účastníky nabíral cestou z ostatních nástupních míst. Kompletní sestavu přivítala ředitelka SZIF RO Olomouc, Ing. Kateřina Mračková a popřála jim, aby se exkurze líbila. Následně se slova ujal Ing. Tomáš Čermák, koordinátor CSV a Hana Malovaná z MAS Staroměstsko. Přítomným představili program a základní schéma exkurze.

První zastávkou byla obec Oravský Podzámok, kde všechny srdečně přivítal starosta obce Jozef Záhora se zástupci MAS Orava. V hotelu Palatín si účastníci na vlastní náklady dopřáli předem zajištěný oběd. Zástupci MAS Orava pak při společném setkání v jejich sídle nastínili nelehkou situaci v oblasti administrace projektů na Slovensku. Prostřednictvím prezentace představili již zrealizované projekty. Následně pokračovala diskuze mezi českými a slovenskými zástupci z řad MAS a výměna zkušeností i dosavadních poznatků. Ze společného setkání se dalo jasně vyvodit, že situace na Slovensku je v této oblasti velmi tíživá a pokud nedojde k výrazným a nutným změnám, je pravděpodobné, že existence této části struktury bude v nadcházejících letech ohrožena.

V rámci prezentace byly představeny níže uvedené projekty s patřičným komentářem a popisem:

1. *Vytvoření trhového prostoru ve městě Trstená*
2. *Trhovisko na náměstí Svobody v Dolnom Kubíně*
3. *Oprava zvoníčky v obci Pokryváč, kód: NFP309070ACK6*
4. *Rekonštrukcia javiska v kultúrnom dome v Dlhej nad Oravou, kód: NFP309070ACT6*
5. *Betlehem Oravský Biely Potok, kód: NFP309070ACA7 (v realizaci)*
6. *Detské ihriská pri ZŠ s MŠ v Liesku, kód: NFP309070ABR3 (v realizaci)*
7. *Obec Hladovka - Vybudovanie priestorov pre podporu spolkovej činnosti obce, kód: NFP309070ABQ9 (v realizaci)*
8. *Obec Hruštín - Tanečné štúdio, kód: NFP309070ADA7 (v realizaci)*

Pro odlehčení obsáhlé prezentace a následné intenzivní diskuze se skupina přesunula procházkou do nedalekého skanzenu. Zpestřením se stala ukázka spolku místních sokolníků. U jednotlivých druhů dravých ptáků sokolníci objasnili specifika chovu a ti odvážnější si mohli vyzkoušet sokolnické řemeslo přímo v praxi. V 16:15 autobus vyrazil z Oravského Podzámku do obce Borša. Dojezd do Borši na Kašiel Rakoczi hlásil 20:20. Následovalo ubytování a večere na vlastní náklady. Po večeri měli účastníci volný program.

Společná snídaně trvala od 8 do 9 hodin. Po snídani se účastníci přemístili do autobusu a v 9:15 se vyrazilo směr obec Zemplínský Branč, kde již na účastníky čekali zástupci MAS Tokaj Rovina. Následovala pěší prohlídka obce, kterou komentovali zástupci MAS. Přímě v terénu se účastníci podívali na dvě velmi zajímavé realizace. Prvním představeným projektem byla *Rekonštrukcia domu smútku*. Jednalo se o zdařilou, funkční a současně decentní i citlivou rekonstrukci smuteční síně na pozemcích hřbitova obce Zemplínský Branč. Stavby tohoto typu bývají opomíjeny, ačkoli si zasluhují stejnou pozornost jako jakékoli jiné. Prostory, ve kterých se zpravidla nacházejí, a okolní zástavba jsou pak výzvou jak pro architekty a projektanty, tak samotné stavitele. Projekt všem připomněl, že i toto téma je nedílnou součástí života a ukázal, jakou péči, úctu a pozornost zde tomuto tématu věnují.

Následně se účastníci přemístili na druhý představený projekt s názvem *Multifunkčné ihrisko*. Nové multifunkční hřiště s umělým povrchem slouží zejména k aktivní rekreaci a sportu. Na místě současného projektu stálo v minulosti původní sportovní hřiště s betonovým povrchem a hned vedle něj se nacházelo improvizované fotbalové hřiště. Na hřištích se krom sportovních klání odehrávaly také kulturní akce a oslavy. Původní hřiště přestalo postupem času pro špatný technický stav vyhovovat, proto se obec rozhodla v rámci projektu vybudovat nové moderní hřiště s umělým povrchem. Nové hřiště je vhodné pro fotbal, tenis, košíkovou a další sporty, v zimě se dá použít také jako kluziště. Využívá se pro dětské dny a jiné společenské a kulturní akce. Po prohlídce hřiště se účastníci vrátili do autobusu ke krátkému přejezdu do nedaleké obce Zemplínské Jestrabie.

V 10:35 následovala prohlídka dalšího projektu: *Rekonštrukcia kultúrneho domu*. Projekt byl, jak název vypovídá, zaměřen na rekonstrukci vnějších i vnitřních částí kulturního domu. Kulturní sály jsou pochopitelně centrem dění každé obce a jsou významným prvkem pro komunitní, společenský a kulturní program občanů obce. V kulturním sále také proběhlo pracovní setkání se zástupci MAS Tokaj Rovina a vzájemná výměna zkušeností a poznatků v oblasti realizace projektů z PRV. Po ukončení společné diskuze se účastníci opět odebrali do autobusu, který přibližně v 11:55 vyrazil směr Sárospatak.

Do města v severovýchodním Maďarsku, blízko slovenských hranic Sárospatoku posádka dorazila přibližně ve 12:40. Zde byl již předem zamluvený oběd v Hotelu Bodrog, který si účastníci hradili sami na místě. Po obědě se účastníci prošli k sídlu místní komunitní organizace CLLD v Sárospatoku. Toto sídlo a celé fungování organizace bylo financováno v rámci projektu: „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségsszervezés Sárospatakon.”

Organizátorka exkurze Hana Malovaná na místě plnohodnotně zastoupila maďarskou kolegyni Timeu, která náhle onemocněla. Všechny podklady zaslané emailem osobně operativně přeložila a všem účastníkům připravené informace přednesla, takže účastníci nebyli o nic ochuzeni. Po prohlídce rozvojového centra následovala nedaleká Maďarská obec Mád, kde účastníci navštívili manufakturní sýrárnu s názvem Mádi Sajt. Na místě výpravu přivítal majitel sýrárny se svou dcerou, která tlumočila z maďarštiny do angličtiny. Z angličtiny do českého jazyka pak na místě překládal koordinátor CSV Ing. Tomáš Čermák. Majitel sýrárny provedl účastníky sýrárnou a představil svou činnost. Výrobu sýrů a celou technologii sice nepořizoval z projektu, ale je unikátní v tom, že ji celou obhospodařuje sám se svou paní a to ještě jako vedlejší projekt ke svému zaměstnání. V současnosti však připravuje s místní CLLD komunitou možnost realizace projektu na rekonstrukci prostor pro zrání sýrů, které již kapacitně nevyhovují současným potřebám. Sýry zde totiž zrají i více než jeden rok. Následovala společná diskuze mezi účastníky a majitelem, který vstřícně odpovídal na všechny dotazy. Některé ze svých sýrů pak nabídl účastníkům k ochutnávce či k zakoupení. Po prohlídce se účastníci odebrali do autobusu a odjeli na krátkou zastávku zpět do ubytování v Borši. Tato zastávka původně nebyla v plánu, ale vzhledem k tomu, že v průběhu exkurze bylo opravdu úmorné horko, které celý zážitek znepříjemňovalo, vyžádali si účastníci možnost se před další částí programu opláchnout a převléci. Po zhruba půl hodinové pauze na ubytování v Borši, se účastníci opět přemístili do autobusu a odjeli směr obec Velká Trňa a vinařství Ostrožovič.

Přivítání ve vinařství se ujal provozní a představil všem přítomným činnost vinařství a především složité a velmi specifické podmínky pěstování Tokajských vín. Účastníci se mimo jiné dověděli, že na maďarské straně se k produkci tokajských vín používá 5 schválených odrůd vína, zatím co na Slovensku se mohou používat pouze odrůdy 3. Označení tokajské víno je pak průsečíkem právě zmíněných odrůd vín a přesně vymezených území, ze kterých může víno pocházet. Účastníkům byl představen proces výroby a technologie zpracování. Následně si účastníci ve vinařství vychutnali večeri ve vlastní režii a po večeri došlo k ukončení oficiální části programu, poděkováním všem přítomným za účast. V rámci dobrovolného programu se někteří přemístili na další ochutnávku zdejší produkce vín, kterou si hradili ze svých zdrojů. Jiní volili večerní procházku po rozlehlých vinicích a zdejšími okolí. Po 22 hodině následoval společný přejezd zpět na ubytování do obce Borša.

Poslední den exkurze patřil návratu do ČR. Po snídani se účastníci odebrali do autobusu, který přibližně v 8:45 vyrazil z Borši. Krátce po páté hodině odpoledne vystoupili první účastníci v Olomouci a okolo 19 hodin pak poslední v Uherském Hradišti.

Zhodnocení akce a závěr

Cílem bylo především představit přítomným projekty PRV realizované v tomto zájmovém území a poukázat na jejich klady a přínosy. Současně doplnit program o další zajímavá místa setkání a zasadit program do širšího kontextu. To se vzhledem ke kladnému hodnocení a reakcí účastníků povedlo. Z tohoto důvodu lze akci hodnotit za velmi přínosnou a efektivní. Všichni přítomní si jednotně pochvalovali organizační i obsahovou stránku akce a možnost setkání a diskuze s dalšími lidmi. Současně velmi kladně hodnotili také vybrané projekty v rámci exkurze a považovali tuto část za velmi zajímavou a inspirativní. Účel akce, tedy předání aktuálních poznatků a vytvoření prostoru pro diskuzi, byl bezpochyby naplněn. Ze strany účastníků byla celá akce rovněž velmi kladně hodnocena a její realizaci prostřednictvím aktivit CSV považují za velmi užitečnou. Účastníky akce byli zejména zástupci MAS Olomouckého i Zlínského kraje, zástupci zemědělských podniků a místních samospráv, kteří se svou činností výrazně dotýkají rozvoje venkova a jsou hlavní cílovou skupinou, na kterou jsou zacíleny aktivity CSV.

Zapsal: Ing. Tomáš Čermák, koordinátor CSV RO Olomouc

Datum: 24.08.2022

Fotodokumentace z akce – autor. Ing. Tomáš Čermák + Tomáš Vaňeček

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV